

16 Φεβρουαρίου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,
ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΠΕΛΕΤΙΚΟ ΛΤΔ,

Εφεσείουσα - αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ,

Εφεσβλήτων - καθ' ων η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1120)

Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα, Άρθρο 23.1 — Διαφυλάσσει το δικαίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας επί των υπογείων υδάτων, ορυκτών και μεταλλείων.

5 *Λέξεις και Φράσεις — "Αξία" στην παράγραφο 1 και 1(2) του 8ου πίνακα των περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικών) Κανονισμών του 1977, Κ.Δ.Π. 67/77 που θεσπίστηκαν σύμφωνα με το Άρθρο 47, του περί Ρυθμίσεως Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου, Κεφ. 270, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 5/65.*

10

Στην αιτήτρια εταιρεία παραχωρήθηκε άδεια εκμετάλλευσης λατομείου για την εξόρυξη μπεντονίτη. Τα δικαιώματα - royalties της Δημοκρατίας για την παραχώρηση άδειας δυνάμει του περί Ρυθμίσεως Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου Κεφ. 270 όπως τροποποιήθηκε, καθορίζονται στους περί Μεταλλείων και Λατομείων (τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 1977 Κ.Δ.Π. 67/77.

15

20 *Καθοριστικό ρόλο στο αποτέλεσμα της προσφυγής και της έφεσης διεδραμάτισε η ερμηνεία του όρου "αξία" στην παρ. 1 και 1(2) του 8ου πίνακα των πιο πάνω Κανονισμών.*

Ο συνήγορος της εφεσείουσας ισχυρίστηκε πως η ορθή ερμηνεία της παραγράφου 1(α) του 8ου Πίνακα των Κανονισμών, επιβάλλει την πληρωμή του ποσοστού 1% επί της F.O.B. αξίας μόνο στην πο-

σότητα του καθαρού μπεντονίτη που περιέχεται σ' αυτόν μετά την επεξεργασία του και όχι στην F.O.B. αξία του, όπως αναγράφεται στα τιμολόγια εξαγωγής, που είναι υψηλότερη.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι αξία σύμφωνα με 5
την παρ. 1 του Πίνακα σε σχέση με εξαγόμενα μεταλλεύματα ή λατομικά υλικά σημαίνει την αξία "F.O.B." και αξία "F.O.B." είναι η αξία που αναγράφεται στο σχετικό τιμολόγιο.

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου επικυρώνοντας την 10
πρωτόδικη απόφαση, αποφάνθηκε ότι στην αξία F.O.B., συμπεριλαμβάνεται όχι μόνο ο μπεντονίτης στη φυσική του κατάσταση όπως εξορύχθηκε, τα προϊόντα επεξεργασίας και τα έξοδα συσκευασίας του, αλλά ακόμη και το κέρδος της εφεσείουσας το οποίο αυξάνεται από την ψηλότερη αξία του μπεντονίτη, λόγω της επεξεργασίας του. 15

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας.

Έφεση. 20

Έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Λ. Σαββίδη, Δ) που δόθηκε στις 27 Απριλίου 1990 (Προσφυγές Αρ. 528/87, 920/88, 281/89), με την οποία απορρίφθηκαν οι προσφυγές της εφεσείουσας εναντίον των επιβληθέντων 25
κυβερνητικών δικαιωμάτων εξαγωγής, ήτοι 1% επί της αξίας σε σχέση με εξαγόμενα μεταλλεύματα ή λατομικά υλικά.

Αλ. Ταλιαδώρος για κ. Κ. Χρυσοστομίδη, για την Εφεσείουσα. 30

Α. Καουτζάνη (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult. 35

ΠΙΚΗΣ, Π.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Χρ. Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ: Το άρθρο 23.1 του Συντάγματος προβλέπει 40
πως το δικαίωμα της Δημοκρατίας επί των υπογείων υδάτων, ορυκτών και μεταλλείων και αρχαιοτήτων διαφυλάσσεται. Ο περί Ρυθμίσεως Μεταλλείων και Λατομείων Νόμος, Κεφ.270, (έχει τροποποιηθεί με τον Ν.5/65) μολονότι εισήχθη στη χώρα μας από την Αγγλική αποικιοκρατική κυβέρνηση και ισχύει δυνάμει των διατά-

ξων του άρθρου 188 του Συντάγματος, διαλαμβάνει τα ίδια στο άρθρο 4(1). Το άρθρο 5 του Νόμου απαγορεύει τη λατομέυση ή εξόρυξη μεταλλεύματος ή έρευνα για ανεύρεση μεταλλείων και λατομείων, χωρίς άδεια που εκδίδεται σύμφωνα με τις πρόνοιές του.

Στην αιτήτρια εταιρεία έχει παραχωρηθεί άδεια εκμετάλλευσης λατομείων για την εξόρυξη μπεντονιτικών αργίλλων, στα επόμενα μπεντονίτη. Τα δικαιώματα - royalties της Δημοκρατίας για την παραχώρηση άδειας δυνάμει του Νόμου καθορίζονται στους περί Μεταλλείων και Λατομείων (τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 1977, ΚΔΠ 67/77, που θεσπίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 47.

Η επίμαχη διάταξη γύρω από την οποία περιστρέφεται η συζήτησή μας είναι η παρ.1 και 1(2) του 8ου πίνακα των Κανονισμών, που προβλέπει τα εξής:

"Αξία σημαίνει:

(α) εν σχέσει προς εξαγόμενα μεταλλεύματα ή λατομικά υλικά την αξίαν FOB"

Τα δε δικαιώματα καθορίζονται στην παρ.2(1) του ίδιου Πίνακα, όπου για τους μπεντονιτικούς αργίλους ορίζεται 1% της αξίας.

5 Οι εισηγήσεις που έγιναν ενώπιόν μας είναι ταυτόσημες με αυτές στην πρωτόδικη διαδικασία. Πρώτα όμως λίγα λόγια για τα αναγκαία γεγονότα, ώστε να γίνει αντιληπτή η πρόταση του δικηγόρου της εφεσείουσας. Όπως ήδη αναφέραμε, στην εφεσείουσα παραχωρήθηκε άδεια εκμετάλλευσης λατομείου για την εξόρυξη μπεντονίτη. Είναι παραδεκτό γεγονός πως η εφεσείουσα μετά την εξόρυξη επεξεργάζεται τον μπεντονίτη με την ανάμειξη ή προσθήκη διαφόρων χημικών προϊόντων ή ουσιών, που εισάγονται από το εξωτερικό. Ανάλογα με την επεξεργασία δημιουργούνται μπεντονιτικά προϊόντα διαφορετικής χρήσης και αξίας, που ακολούθως εξάγονται.

15 Προτείνει λοιπόν ο συνήγορος της εφεσείουσας πως η ορθή ερμηνεία της παραγράφου 1(α) του 8ου Πίνακα των Κανονισμών, επιβάλλει την πληρωμή του ποσοστού 1% επί της F.O.B. αξίας μόνο στην ποσότητα του καθαρού μπεντονίτη, που περιέχεται σ' αυτόν μετά την επεξεργασία του, όπως εξηγήσαμε προηγουμένως, και όχι στην FOB αξία του, όπως αυτή αναγράφεται στα τιμολόγια εξαγωγής, γιατί σ' αυτή έχει προστεθεί και η αξία των εισαγομένων χημικών προϊόντων, τα πρόσθετα εργατικά για την επεξεργασία του, η κατανάλωση ηλεκτρισμού και πετρε-

λαιών κατά τη διαδικασία επεξεργασίας του, τα σακκούλια στα οποία περιτυλίσσεται και τα έξοδα συσκευασίας σε ξύλινα κιβώτια. Η ίδια η εφεσείουσα υπολογίζει την αξία του καθαρού μπεντονίτη, μετά την επεξεργασία του, σε £5.21 τον τόνο.

5

Η δικηγόρος της Δημοκρατίας διαφωνεί με τις θέσεις της εφεσείουσας υποστηρίζοντας πως η επίμαχη διάταξη των Κανονισμών είναι σαφής, και ως εκ τούτου δεν προκύπτει οποιοδήποτε ερμηνευτικό πρόβλημα. Προτείνει πως πρέπει να αποδοθεί στις λέξεις που χρησιμοποιούνται στον Κανονισμό η συνήθης και καθολικά αποδεκτή τους έννοια. Ο Κανονισμός ρητά αναφέρει πως "αξία" σημαίνει την FOB αξία του μπεντονίτη, την αξία δηλαδή που καλείται να πληρώσει ο εισαγωγέας, στη βάση αγοράς F.O.B.

10

Ο συνάδελφός μας, που ασχολήθηκε με την προσφυγή στην πρωτόδικη διαδικασία, δέχθηκε ως ορθή την εισήγηση του δικηγόρου της Δημοκρατίας. Από την αιτιολογημένη απόφασή του παραθέτουμε το πιο κάτω ουσιαστικό απόσπασμα:

15

"Δεν υπήρξε κι μιιά διαμφισβήτηση ότι το εμπόρευμα που εξάγεται, εξάγεται σαν μπεντονιτική άργιλλος και σύμφωνα με την παράγραφο 2(α) του Πίνακα τα κυβερνητικά δικαιώματα εξαγωγής που επιβάλλονται είναι 1% επί της αξίας, αξία δε σύμφωνα με την παράγραφο 1 του Πίνακα σε σχέση με εξαγόμενα μεταλλεύματα ή λατομικά υλικά σημαίνει την αξία "F.O.B." και αξία δε "F.O.B." είναι η αξία που αναγράφεται στο σχετικό τιμολόγιο."

20

25

Συμφωνούμε με την απόφαση του συναδέλφου μας και τις εισηγήσεις της δικηγόρου της Δημοκρατίας. Προσθέτουμε όμως και τα εξής: Η πρόταση του δικηγόρου της εφεσείουσας πάσχει στη βάση της, γιατί ξεκινά από την εσφαλμένη θέση πως ο επίδικος Κανονισμός καθορίζει τα δικαιώματα της Δημοκρατίας σε συνάρτηση με την αξία του μπεντονίτη αμέσως μετά την εξόρυξή του. Γι' αυτό και θέλει να αφαιρεί όλα τα υλικά επεξεργασίας και συσκευασίας του, που αναφέρουμε πιο πάνω, ακόμη και τα εργατικά κόστη. Του διαφεύγει έτσι το πραγματικό γεγονός πως στην αξία F.O.B. συμπεριλαμβάνονται όχι μόνον ο μπεντονίτης, στη φυσική κατάσταση όπως εξορύχθηκε, τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία του και όλα τα έξοδα συσκευασίας, αλλά ακόμη και το κέρδος του εξαγωγέα, της εφεσείουσας δηλαδή.

30

35

40

Ο πυρήνας του ζητήματος βρίσκεται στο γεγονός ότι είναι στη συνολική F.O.B. αξία του μπεντονίτη που ο Κανονισμός

προβλέπει πως θα καταβάλλεται το 1% αυτής ως δικαιώματα της Δημοκρατίας.

- 5 Μολονότι δεν χρειάζεται να επεκταθούμε περισσότερο, επισημαίνουμε πως σύμφωνα με την άδεια λατόμευσης που δόθηκε στην εφεσείουσα, και επιτυχώς κοσμείται με το επίθετο "προνόμιο", αυτή εμπορεύεται τον ορυκτό πλούτο της χώρας. Η Δημοκρατία, με τον Κανονισμό, καθορίζει τα δικαιώματά της για την παραχώρηση αυτού του προνομίου.
- 10 ντονίτη, λόγω της επεξεργασίας του, αυξάνει προφανώς και το κέρδος της εφεσείουσας. Ορίζεται δε στον Κανονισμό πως τα δικαιώματα της Δημοκρατίας συναρτώνται με αυτή την αξία, στη βάση εξαγωγής F.O.B.
- 15 Η έφεση επομένως απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας.